

ЗНАРАЧ

i

Першае ўзгадванне – 1729 г. як маёнтак.

Пачатак XX ст. – у 1904 г. вёска, 320 жыхароў, тут знаходзіліся валасное праўленне, царква, 3 крамы, карчма, народнае вучылішча, царкоўнапраходская школа, лячэбніца.

Наш час – аграгарадок, каля 640 жыхароў, цэнтр сельскага савета, развітая сацыяльная інфраструктура, працуе буйны сельскагаспадарча-прамысловы комплекс, аддзяленні сувязі і банка, АТС, бібліятэка, Дом культуры, сярэдняя школа, амбулаторыя і інш.

54°48,25' с.ш., 26°46,22' в.д.

Напрыканцы XVIII ст. маёнтак Занарач з'яўляўся ўладаннем Станкевічаў, потым Даброўскіх. З тых часоў засталіся гаспадарчыя пабудовы з бутавлага каменю ў суседняй вёсцы Мокрыца (былы фальварак) – зараз там размяшчаецца дзеючая конеферма. У другі бок ад Занарачы, ва ўрочышчы Скок, маецца даўняя сістэма рыбагаспадарчых ставаў (адраджаецца).

Двойчы ў вайны – Першую сусветную (у верасні 1915 г.) і Вялікую Айчынную (верасень 1943 г.) – вёска была акупавана і ўшчэнт разбурана і спалена. Як успамін аб тых гістарычных падзеях у Занарачы і наваколлі засталіся рэшткі сістэмы палявых фартыфікацыйных збудаванняў 1915–1916 гг. і сучасны мемарыял трагічным старонкам Першай сусветнай вайны.

Мемарыял Першай сусветнай вайны / Меморіал Первой мировой войны

ДАКі Першай сусветнай вайны (ур. Скок) / Доты Первой мировой войны (ур. Скок)

Іншыя мемарыяльныя аб'екты захаваліся ў наваколлі і суседніх вёсках. Так, на розных ускраінах в. Пронькі маюцца буйныя нямецкія пахаванні часоў Першай сусветнай вайны, а бліз в. Чарэмшыцы ва ўрочышчы Гушчар – рускія. Бліз дарогі Нарач–Брусы можна убачыць памятны знак падзеям часоў Вялікай Айчынай вайны ў памяць партызанскага руху на Мядзельшчыне, а на адлегласці двух кіламетраў у лесе знаходзіцца музейны комплекс «Партызанскія базы», які адлюстроўвае быт партызан у гады ліхалецця.

Апошнія два дзесяцігоддзі Занарач і наваколле знаходзяцца ў сферы дзейнасці міжнароднай дабрачыннай арганізацыі «ЭкаДом», якая рэалізуе праекты экалагічна чыстага будаўніцтва і выкарыстанне альтэрнатыўнай энергетыкі. Так, над вёскай узвышаюцца тры магутныя ветразэнергетычныя ўстаноўкі, падключаныя да цэнтралізаванай электрасеткі; збудавана 25 дамоў з трысняговай сыравіны і ўтвораны пасёлак Дружны; адкрыта новая амбулаторыя – адзін з першых у Беларусі энергаэфектыўных будынкаў з выкарыстаннем сонечных батарэй; адраджаны с выкарыстаннем прыродных будаўнічых матэрыялаў вясковы Дом культуры.

Помнік прыроды «Студзянец»
Памятник природы «Студенец»

Гістарычная замалёўка

Непадалёк ад вёскі Занарач на беразе возера Нарач знаходзіцца ўнікальны помнік прыроды – геалагічнае агаленне Студзянец, дзе паўстагоддзя таму выяўлена адзіная познепалеалітычная стаянка старажытных людзей ў галіне апошняга зледзянення на тэрыторыі былога СССР, якая дакладна датавана на падставе комплексу геалагічных, геомарфалагічных, археалагічных і радыёлагічных дадзеных.

Нямецкі помнік і пахаванні Першай сусветнай вайны (в. Пронькі)
Немецкий памятник и захоронения Первой мировой войны (д. Проньки)

Музейны комплекс «Партызанскія базы», в. Чарэмшыцы
Музейный комплекс «Партизанские базы», д. Черемшицы

В конце XVIII в. имение Занароч было владением Станкевичей, потом Добровских. С тех времен остались хозяйственные постройки из бутового камня в соседней деревушке Мокрице (бывший фольварк) – сейчас там располагается действующая конеферма. В обратной стороне от Занарочи, в урочище Скок, находится старинная система рыбохозяйственных прудов (восстанавливается).

Дважды в войны – Первую мировую (в сентябре 1915 г.) и Великую Отечественную (в сентябре 1943 г.) – деревня была оккупирована и практически разрушена в ходе боевых действий или сожжена. Как воспоминание о тех исторических событиях в Занарочи и окрестностях частично сохранились остатки полевых фортификационных сооружений 1915–1916 гг. и современный мемориал трагических страниц Первой мировой войны.

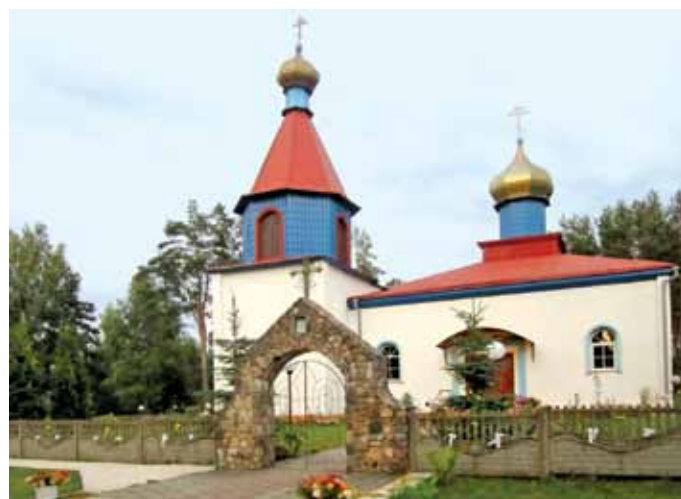
Другие мемориальные объекты сохранились в окрестностях и ближайших деревнях. Так, на противоположных окраинах д. Проньки видны большие немецкие захоронения, а неподалеку от д. Черемшицы в урочище Гушар – русские. Рядом с автодорогой Нарочь–Брусы установлен памятный знак событиям времен Великой Отечественной войны в память о партизанском движении на Мядельшине, а на расстоянии двух километров в глубь леса находится музейный комплекс «Партизанские базы», демонстрирующий быт партизан в годы лихолетья.

Последние два десятилетия Занароч и окрестности находятся в сфере деятельности международной благотворительной организации «ЭкоДом», которая реализует проекты экологически чистого строительства и использование

Ветразнергетычныя ўстаноўкі (ветракі)
Ветроэнергетические установки (ветряки)

Прыклады экалагічнага будаўніцтва
Примеры экологичного строительства

Царква Ператварэння Божага (2002 г.)
Церковь Преображения Господня (2002 г.)

альтернативной энергетики. Так, возле деревни возвышаются три мощные ветроэнергетические установки, подключенные к централизованной электросети; построено 25 домов тростникового сырья и образован поселок Дружный; открыта новая амбулатория – одно из первых в Беларуси энергоэффективных зданий с использованием фотоэлементов; возрожден с использованием природных строительных материалов сельский Дом культуры.